

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 2408 1078

ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ เนื่องในงานพิธีประสาทปริญญา ประจำปี ๒๕๖๑

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวารสารวิชาการ ราย ๖ เดือน (ปีละ ๒ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม-มิถุนายน, ฉบับที่ ๒ เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการ และบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหาสาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อบทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒)

● **เจ้าของ**

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถนนพหลโยธิน ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๓๑๗๐ โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

www.jma.mcu.ac.th

● **ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬาริชาการ**

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

อธิการบดี

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

พระราชปริยัติมุนี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

พระครูโสภณพุทธนิเทศ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะครุศาสตร์

พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

พระครูปริยัติกิตติธำรง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● **บรรณาธิการ**

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร.

● **หัวหน้ากองบรรณาธิการ**

นายสุชนา ศิริชัยภร

● **กองบรรณาธิการ :**

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ดร.วีระชาติ นิ่มอนงค์

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ดร.อุทัย สติมั่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

นายสุภฐาน สุตาจันทร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาวิทยาลัย (Peer Review)

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชปริยัติมุนี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังษิ์ สุทนต์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เติมศักดิ์ ทองอินทร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกนิญฐ์ ศรีทอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดารัตน์ บรรเทากุล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.แสง นิลนามะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ดวงเพชร สมศรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

■ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทร์แก้ว

มหาวิทยาลัยบูรพา

(๔)

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา หุ่นวิไล
รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ อดมธรรมานุภาพ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน
รองศาสตราจารย์ ดร.สนิธ สัตโยภาส
รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยศร
รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินี ณ นคร
ดร.วีรชาติ นิมนองค์
ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตระ
ดร.มารุต พัฒนา
ดร.วันชัย สุขตาม
ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พิธีจัญอักษร

พระมหาเอกลักษณ์ จิตตเทโว
นายสุภูฐาน สุดาจันทร์
นายธานี สุวรรณประทีป
นายสุรัตน์ คำโสภา

งานสมาธิ

นายสุภูฐาน สุดาจันทร์

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง

นายสินชัย วงษ์จำนงค์
นางสาวสุจิตรา ขวดรัมย์
นายสันตต์ จันทร์ทาทอง

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายพนพล เพ็ญประชุม

- **นิติกร**

นายธวัช แยมปิว

- **ภาพ/ศิลปะ**

พระมหาสุระศักดิ์ อีรวโส

- **ออกแบบปก**

ดร.จุฬารัตน์ วิชานาติ

- **จัดรูปเล่ม**

นายสมบุญ เฟ่งพิศ

- **พิมพ์ที่**

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ ๑๑- ๑๗ แขวงบรมมหาราชวัง

เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐๒ ๖๒๓ ๕๖๒๔ โทรสาร ๐๒ ๖๒๓ ๕๖๒๓

- **จำนวนที่ตีพิมพ์ ๕๐๐ เล่ม**

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวารสารวิชาการ กำหนดออกปีละ ๒ ฉบับ ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม-มิถุนายน และฉบับที่ ๒ เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม เริ่มตีพิมพ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา นับเป็นปีที่ ๕ แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา โดยเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ทั้งบทความวิชาการและบทความวิจัย ของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งภายในและภายนอก เมื่อมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีงานพิธีประสาทปริญญา ประจำปี ๒๕๖๑ ขึ้น จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยดังกล่าว เพื่อการบริการทางวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม คณะบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาริชาการ จึงแจ้งการตีพิมพ์วารสาร มหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ เนื่องในงานพิธีประสาทปริญญา ประจำปี ๒๕๖๑ เพิ่มเติมจากวาระปกติ ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัย ของผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งภายในและภายนอก

วารสารมหาจุฬาริชาการ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเป็นฉบับพิเศษ เนื่องในวาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น โดยมีการรวบรวมบทความทางวิชาการและบทความวิจัย ทั้งภาคภาษาไทย จำนวน ๒๐ บทความ และภาคภาษาอังกฤษ จำนวน ๑ บทความ จากผู้บริหาร คณาจารย์ ตลอดจนนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอก ที่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัย เนื่องในงานพิธีประสาทปริญญา ประจำปี ๒๕๖๑ ในครั้งนี้ ในตอนท้ายยังมีบทวิพากษ์หนังสือรวมอยู่ด้วย รายละเอียดของบทความต่างๆ กองบรรณาธิการ ได้สรุปชื่อเรื่องบทความ ผู้เขียนและส่วนงานที่สังกัด ดังต่อไปนี้

บทความที่ ๑ เรื่อง “เกณฑ์วินิจัยการทำดีการทำชั่วในพระพุทธศาสนา” โดย ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา, รศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ และพระครูสุธีศัมภีรญาณ, ผศ.ดร. มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้เสนอถึงเกณฑ์วินิจัย ๒ ประการ คือ (๑) เกณฑ์วินิจัยหลัก อันได้แก่ ๑) เจตนาที่ซ่อนอยู่ภายในเป็นภาวะขับเคลื่อนให้ลงมือกระทำ ทั้งดีและชั่ว ๒) กุศล คือความดี ความงาม สิ่งที่ดี อกุศล คือสิ่งที่มีใช่ความดี มีใช่ความงาม มีใช่สิ่งดี ๓) บุญ คือสิ่งชำระพื้นจิตใจให้สะอาด บาป คือสิ่งที่ทำให้ตกไปในที่ชั่ว ๔) กุศลกรรมบถ คือทางทำดี อกุศลกรรมบถ คือทางทำชั่ว และ ๕) เบญจศีล (๒) เกณฑ์วินิจัยรองหรือเกณฑ์ร่วม ซึ่งเป็นการพิจารณาและอนุวัติตามอรรถาธิบายที่ต่างกันของสัตว์โลก (มนุษย์) จึงได้วางเกณฑ์ที่อ่อนลง ซึ่งเรียกว่า เกณฑ์รอง ซึ่งจะเป็นผู้ช่วยวินิจัยการกระทำทั้งดีทั้งชั่ว และพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างมีเหตุผล

บทความที่ ๒ เรื่อง “**สมันตปาสาทิกา : มारยาทที่พึงประสงค์ในอริยวินัย**” โดย รศ.ดร. สมิตธิพล เนตรนิมิตร อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย มจร กล่าวถึงพระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์รุ่นแรก และถือกันว่าเป็นคัมภีร์เก่าแก่ที่สุด อรรถกถาเป็นระดับรองจากพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกและอรรถกถา มีความสัมพันธ์กัน อ่านพระไตรปิฎกไม่เข้าใจต้องดูคำอธิบายในอรรถกถา เพราะอรรถกถาไขความ พระไตรปิฎก สมันตปาสาทิกา เป็นอรรถกถาของพระวินัยปิฎก อธิบายความพระวินัย ที่เสมือนว่าเป็นอายุของพระพุทธศาสนา แล้วอธิบายถึงความหมายของสมันตปาสาทิกา ความสำคัญและสถานที่ แต่ง โครงสร้าง ที่มาของสมันตปาสาทิกา เนื้อหา และสารัตถในสมันตปาสาทิกา อริยวงศ์ อริยวินัย แล้วอธิบายถึงอริยวงศ์ อาศัยอริยวินัยเป็นหลักนำไปสู่หลักการที่พึงประสงค์ อริยวินัยเป็นแบบแผน ในอริยวงศ์ อริยวินัยช่วยอริยชนให้ดำรงอยู่ได้ด้วยดี ผู้ดำเนินชีวิตตามหลักสามารถปฏิบัติกิจดำเนินการ ไปให้ถึงจุดหมายที่พึงประสงค์ได้ นั่นคือนิพพานอันเป็นโลกุตรระไม่หมุนเวียน

บทความที่ ๓ เรื่อง “**หลักและศิลปะการพูด**” โดย พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล, ผศ. และ ผศ.เกรียงศักดิ์ พลอยแสง อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มจร กล่าวถึงวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศาสตร์ และศิลป์ของการพูด การพูดแต่ละประเภท และหลักการเป็นนักพูดที่ดี และกล่าวถึงพื้นฐานสำคัญ ต่อความสำเร็จของบุคคลทั่วโลก นั่นก็คือทักษะการสื่อสารด้วยการพูด เพราะการจะเป็นนักพูดที่ดี ได้นั้นต้องเป็นผู้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีความรู้เท่าทัน ไม่หลงเชื่อไปตามกระแส รู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์อย่างรอบคอบ และมีกลวิธีหรือศิลปะในการถ่ายทอดความรู้จากแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ไปสู่ ผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทความวิจัยที่ ๔ เรื่อง “**ศึกษารูปแบบการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์จังหวัดหนองคาย**” โดย พระราชนทร์ วิจารณ์, ผศ.ดร. อาจารย์ วิทยาเขต หนองคาย มจร ซึ่งเป็นบทความที่กล่าวถึงประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัด หนองคาย และมีสรุปผลงานวิจัยและข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

บทความที่ ๕ เรื่อง “**การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำทางการศึกษา**” โดย รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, พระครูวิรุฬห์สุตคุณ, ดร.พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร. อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มจร กล่าวถึง การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำนั้นสอดคล้องกับแนวคิด Thailand 4.0 และศตวรรษที่ ๒๑ เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เบื้องต้นต้องพัฒนาทักษะภาวะผู้นำทางการศึกษาให้มีความสามารถในทักษะต่างๆ โดยอาศัยหลักพรหมวิหาร ๔ คือ ๑. ผู้บริหารควรให้ความเมตตาอย่างยุติธรรม ๒. ผู้บริหารควรให้การช่วยเหลืออย่างเสมอภาค ๓. ผู้บริหารควรพลอยยินดีให้เสมอเท่าเทียมกัน ๔. ผู้บริหารต้องมีใจเป็นกลางในการทำงาน การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำทางการศึกษา ส่งผลให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข

บทความที่ ๖ เรื่อง “นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ” โดย รศ.ดร.สิน งามประโคน, ดร.เกษม แสงนนท์ พระมหาสมบัติ ธนปญโญ, ดร. อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มจร กล่าวถึง นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้เป็นวิธีการสอนในการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยเน้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ผู้สอนสร้างขึ้นมาโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันโดยพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้จากหลักสูตร การเรียนการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนรู้และการวัดประเมินผล การเรียนรู้ทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของชาติที่ว่า พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในสังคม

บทความที่ ๗ เรื่อง “คนจน ๔.๐ : นวัตกรรมสร้างความจนและแก้ปัญหาความจน” โดย รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก ผศ.ดร.ชวลัย ศิริวัฒน์ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มจร กล่าวถึง การแก้ไขปัญหา ความยากจนเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกรัฐบาลได้พยายามแก้ไขมาโดยตลอด แต่ภาวะความยากจนดังกล่าว ก็ยังคงอยู่ ด้วยเหตุที่ปัญหาความยากจนมีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานทั้งภายในและ ภายนอกชุมชนที่เป็นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การแก้ไขปัญหาจึงมีลักษณะต้องเป็นความร่วมมือกัน ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขปัญหาความยากจนจึงต้องมีการปรับกระบวนการทศน์และการ บริหารจัดการรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “นวัตกรรม”

บทความวิจัยที่ ๘ เรื่อง “การประยุกต์หลักมงคล ๓๘ ประการในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ ในสังคมไทย” โดย ผศ.ดร.อำพล บุตตาสาร และ ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ โดยเน้นให้เห็นว่า การศึกษาในภาพรวมเพื่อหาหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักมงคลชีวิต ๓๘ ของชาวพุทธในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า ชาวพุทธไทยส่วนมากได้นำหลักมงคลโดยเฉพาะ ข้อ ๑-๓๐ มาปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน โดยบางข้ออาจไม่ได้ปฏิบัติ ตรงตามคำอธิบายในคัมภีร์ทาง พระพุทธศาสนา และบางข้อ มีความเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อน ส่วนมงคลข้อ ๓๑-๓๘ ชาวพุทธไทย เข้าใจว่า คฤหัสถ์ ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะเป็นหลักธรรมระดับโลกุตระเหมาะสำหรับบรรพชิต ส่วนหลักเกณฑ์ในการประยุกต์ใช้ปฏิบัติหลักมงคล ๓๘ ของชาวพุทธในสังคมไทย มีหลายอย่าง เช่น การเลือกปฏิบัติตามความสามารถของตน การปรับการปฏิบัติตามหลักมงคลชีวิตให้เข้ากับสภาพการณ์ ปัจจุบัน

บทความวิจัยที่ ๙ เรื่อง “การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อพัฒนาเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัด มหาสารคาม” โดย ผศ.ดร.ฉลอง พันธุ์จันทร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ได้เสนอถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและ
 วิปัสสนากรรมฐาน และเพื่อพัฒนาเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ กรณีจังหวัดขอนแก่น
 และจังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ
 ใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๐ คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ
 พรรณนาและการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๓๐ คน โดยใช้แบบ
 สัมภาษณ์เชิงลึกร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในพื้นที่
 มี ๑๔ แห่ง และสามารถสังเคราะห์ได้ ๙ กลุ่ม แหล่งท่องเที่ยวเชิงปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน มี ๘ แห่ง
 มีหลักปฏิบัติ ๔ อย่าง คือ ๑) ยุบ-พอง ๒) พุทโธ ๓) เคลื่อนไหว และ ๔) โกเอนก้า ส่วนแหล่งท่องเที่ยว
 เชิงศาสนาที่มีศักยภาพสูงคือพระมหาธาตุแก่นนครและพระธาตุนาดูนและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิปัสสนา
 กรรมฐานที่มีศักยภาพสูง คือ วัดโพธิ์ วัดขุนพรหมดำริ และพระธาตุนาดูน

บทความที่ ๑๐ เรื่อง “การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” โดย ผศ.เกรียงศักดิ์ พลอยแสง
 อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มจร กล่าวถึงการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักการที่จะช่วย
 ปลุกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบยั่งยืนตลอด
 ชีวิต และเพื่อศึกษารูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้เรียนภายใน
 ห้องเรียน มากกว่าบทบาทการบรรยายหน้าชั้นเรียนของผู้สอนเป็นหลัก โดยที่ผู้สอนสามารถปรับบทบาท
 จากการเป็นผู้บรรยายหลัก มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งนักการศึกษาเชื่อว่าแนวคิดนี้
 จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

บทความวิจัยที่ ๑๑ เรื่อง “การเรียนรู้ด้วยการบริการ : ความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้เพื่อ
 จัดการศึกษาพยาบาล” โดย ผศ.ดร.สุวรรณี ละออบปักฉิม, ดร.มยุรา นพพรพันธุ์ และอาจารย์
 จิราภรณ์ โภชกปริทัศน์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ โดย
 ผู้เขียนเสนอถึงวัตถุประสงค์ ๒ ข้อ คือ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในหลักสูตร
 พยาบาลศาสตรบัณฑิต ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการบริการ และเพื่อศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ด้วยการ
 บริการในนักศึกษาพยาบาล โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ๔ กลุ่ม คือ ๑) อาสาสมัครสาธารณสุข ๒) คณะกรรมการ
 บริหารหลักสูตรของวิทยาลัย ๓) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ๔ ชั้นปี ๔) ครอบครัวที่มีสมาชิกป่วย
 ด้วยโรคเรื้อรัง และอาศัยเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย ๑) แบบแผนการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้
 ด้วยการบริการ ๒) แบบทำกิจกรรมการสะท้อนคิดของนักศึกษา ๓) แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
 ด้วยการบริการ ใช้เวลาวิจัย ๔ ปี การศึกษาคือ ๒๕๕๖-๒๕๕๙ ผลการวิจัยพบว่า ๑) การจัดการศึกษา
 พยาบาลด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการบริการต้องมีโครงการบริการวิชาการในชุมชนเป็นแกน และมีการ

บริหารจัดการเชื่อมโยงสู่รายวิชาในหลักสูตร ๒) ผู้เรียนมีความเห็นว่าการเรียนรู้ด้วยบริการสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์รายวิชาในระดับมาก ($\bar{X} = 4.56-5.00$) และทำให้ผู้เรียนซาบซึ้งกับคำว่า การเคารพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

บทความที่ ๑๒ เรื่อง “พลังจิตอาสาจากเจตนา สร้างรัก ศรัทธา ผูกหลักสามัคคี” โดย ผศ.ดร.อภิวัฒน์ วิศิษฎ์ใจงาม และนายจิรพจน์ ขวัญคง อาจารย์ประจำ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช กล่าวถึงสิ่งทั้งหลายในโลกมนุษย์ ที่เกิดขึ้นมาเพราะปัจจัยปรุงแต่งและมีวิญญาณครองหมายเอาทั้งมนุษย์และสัตว์ดิรัจฉานทุกตัวตน พระพุทธองค์ตรัสว่า มีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นประธาน ทุกอย่างสำเร็จได้ก็เพราะใจ, ถ้าบุคคลมีใจร้าย พุทธอยู่ก็ดี ทำอยู่ก็ดี ทุกข์ย่อมไปตามเขา เพราะเหตุนั้น ดุจล้อรถหมุนไปตามรอยเท้าโคผู้นำแอกไปอยู่ ส่วนผู้ใจดี มีผลตรงกันข้าม คำว่าจิต เป็นธรรมชาติ คิด ไตร่ตรอง เป็นคำกลางๆ ไม่ดีและไม่ชั่ว ถ้ามุ่งไปทางดี คือคิดดี มีสุข ได้บุญ บุญจึงเกิดใน ๓ ตอน ขณะคิดจะทำได้บุญ มีสุขใจ ระยะเวลาหนึ่งเรียกว่า “ปุพฺพเจตนา” ขณะที่ให้มีความสุข ระยะเวลาสองคือ “มฺยฺจนเจตนา” หลังจากให้ทานแล้วระลึกอีกก็มีความสุข ระยะเวลาสามนี้เรียกว่า “อปฺราปรเจตนา” ดังตัวอย่าง มหมาณพ เป็นต้นมีจิตอาสาทำความดี มีสุขทั้งสามระยะ

บทความที่ ๑๓ เรื่อง “พุทธวิธีในการปรองดอง” โดย พระมหาไพรัช ฐมทีโป, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ กล่าวถึงพุทธวิธีในการสลายความขัดแย้งและสร้างความปรองดอง ด้วยปัจจัยพื้นฐาน ๒ ประการ คือ ๑) ปรโตโฆสะ เสียงจากผู้อื่น, การกระตุ้นหรือชักจูงจากภายนอก เช่น การสั่งสอน แนะนำการเรียนรู้จากผู้อื่น ๒) โยนิโสมนสิการ การใช้ความคิดถุวิธี ความรู้จักคิด คิดเป็น หรือคิดอย่างมีระเบียบ โดยให้มีการให้อภัย และมีมิตรธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า “กัลยาณมิตรเพิ่มความสุขเป็นสองเท่า ลดความเศร้าให้เบาบาง”

บทความที่ ๑๔ เรื่อง “การบริหารองค์การสมัยใหม่กับผู้บริหารสมัยใหม่” โดย ดร.สุรชัย แก้วคุณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เสนอถึงการบริหารงานเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานของทุก ๆ องค์กร ทั้งนี้เพราะการบริหารงานสามารถบ่งชี้ให้เห็นได้ว่าองค์กรนั้นๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด การบริหารงานขององค์กรต่างๆ ที่ดีนั้น ผู้บริหารองค์การจะต้องมีความสามารถในการวางแผนให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้ผู้บริหารต้องประกอบด้วยพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ใช้เป็นหลักในการทำงาน และต้องถึงพร้อมด้วยคุณคุณลักษณะของผู้บริหาร ๓ ข้อ คือ (๑) จักขุมา หมายถึง มีปัญญามองการณ์ไกล ต้องสามารถวางแผน และฉลาดในการใช้คน (๒) วิรุโธ หมายถึง จัดการธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (๓)นิสสยสัมปันโน หมายถึง พึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ คือมีความชำนาญด้านมนุษยสัมพันธ์

บทความวิจัยที่ ๑๕ เรื่อง “ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ” โดย ดร.แม่ชีปณิศาภา เนตรน้อย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้เสนอถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรม และเพื่อ ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ จำนวน ๘๙ คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง ผลการวิจัยพบหลายอย่าง เช่น การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างค่าตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดย นายไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง, รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้เสนอถึงการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบ ๒) เพื่อสร้างรูปแบบ และ ๓) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงาน วิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัย ๓ ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสถานศึกษา จำนวน ๑๘๙ โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครู รวมจำนวนทั้งสิ้น ๗๕๖ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ นำเสนอรูปแบบโดยการสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบหลายอย่างเช่น องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา การบริหารจัดการศึกษา การสร้างงาน วิจัย การแนะแนวการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล และการนำเสนอ รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้ง ๗ องค์ประกอบ ๖๓ ตัวแปร นั้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย

บทความวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง “พลวัตทางสังคมกับการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมอาหารไทดำ ในจังหวัดเพชรบุรี” โดย นายอำนาจ เอี่ยมสำอางค์ รศ.อำนาจ เย็นสบาย รศ.ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทง

และรศ.ดร.จรรุวรรณ ขำเพชร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เสนอถึงจุดประสงค์ของการศึกษา ๒ ข้อ เพื่อศึกษาพลวัตเชิงวัฒนธรรมที่ส่งผลต่ออาหารไทดำ และเพื่อศึกษากระบวนการดำรงอยู่ของอาหารไทดำ ในจังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล โดย การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) แบบเป็นทางการ จัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และการจัดเวทีชาวบ้าน พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคือ อำเภอเขาย้อย และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า พลวัตเชิงวัฒนธรรมที่ส่งผลต่ออาหารไทดำ โดยในช่วงแรกไทดำอพยพมายังประเทศไทยในฐานะเชลยสงครามซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่ของกลุ่มไทดำและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ไทดำเดิมอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีนได้รับอิทธิพลทางอาหารจากจีน พลวัตทางสังคม มีผลต่อการดำรงอยู่ของอาหารไทดำ เป็นอย่างมากทั้งด้าน พื้นที่ และความเจริญที่เข้าไปในพื้นที่ของไทดำ ปัจจุบัน ไทดำจำนวนมากหันมาใช้บริการโต๊ะลาวเพื่อประกอบพิธีกรรม จากปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่มีเพียง ๑ ราย ปัจจุบันมีประกอบการทำโต๊ะลาวถึง ๑๐ กว่าราย เป็นการยืนยันการรักษาพิธีกรรมของไทดำที่ยังดำรงอยู่ และอาหารในพิธีกรรมก็สามารถดำรงอยู่ได้ในมิติของการเปลี่ยนกระบวนการ

บทความวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง “กรรม ในโฆชัยวัสดุแห่งคัมภีร์มูลสรวาสติวาทวินยวัสดุ” โดย นายเสกสรรค์ สว่างศรี นักศึกษาปริญญาเอก และ รศ.ดร.สำเนียง เลื่อมใส และอาจารย์ที่ปรึกษาภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เขียนได้เสนอถึงคัมภีร์มูลสรวาสติวาทวินยวัสดุ-โฆชัยวัสดุ เป็นคัมภีร์ว่าด้วยเรื่องพระวินัยของนิกาย มูลสรวาสติวาท ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติว่าด้วยเรื่องประเภทของยาสำหรับภิกษุอาพาธ วิธีการทำยา ภาชนะใส่ยา และที่เก็บยาเป็นต้นตลอดถึงอาหารสำหรับภิกษุผู้อาพาธ โรคที่เกิดขึ้นแก่ภิกษุ บทบัญญัติพระวินัย มูลเหตุของการบัญญัติพระวินัย อีกทั้งยังกล่าวเน้นถึงหลักความเชื่อเรื่องกรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักความเชื่อที่สำคัญ โดยแสดงให้เห็นว่า พระพุทธองค์เอง ทรงสอนให้มนุษย์เชื่อในเรื่องกรรม และผลของกรรม

บทความวิจัย ๑๙ เรื่อง “การพัฒนากระบวนการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดย นายทินกร ชัมพงษ์, ดร.สายทิพย์ ยะพู และ รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้เสนอถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมีวัตถุประสงค์ย่อย อีก ๓ ข้อ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ๗ คน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ๓๖ แห่ง จำนวน ๑๔๔ คน ขั้นตอนที่ ๒ สร้างรูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการตรวจสอบรูปแบบด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๙ คน ขั้นตอนที่ ๓ ประเมินรูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเก็บข้อมูลจากรองอธิการบดีฝ่ายกิจการ

นักศึกษา จำนวน ๓๖ คน ผลการวิจัยพบหลายอย่างเช่น การศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงาน
กีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการนำ
นโยบายไปปฏิบัติ ด้านการควบคุม และด้านการประเมินผล และการประเมินรูปแบบการบริหารงาน
กีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ
มากที่สุด ส่วนการประเมินคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด

บทความวิจัยที่ ๒๐ เรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักสติปัญญาน เพื่อสร้างสุขภาวะ
ทางปัญญา สำหรับนักศึกษาสาขาอุตสาหกรรมบริการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” โดย นายชมพู
โกติรัมย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เสนอถึงวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของสุขภาวะ
ทางปัญญา ตามหลักสติปัญญา ๔ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยคือสุขภาวะทางปัญญา ซึ่งวัดจาก ๔
องค์ประกอบกล่าวคือ ด้านกาย ด้านเวทนา ด้านจิต และด้านธรรม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนั้นคือ
นักศึกษาสาขาอุตสาหกรรมบริการ จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ๕ แห่ง ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จำนวน
๓๔๓ คน ผลการวิจัยพอสรุปประเด็นว่า กาย เวทนา จิต ธรรม เป็นระบบพฤติกรรม หรือชีวิตมนุษย์
จะถามว่า องค์ประกอบใดเกิดมีก่อน คงตอบไม่ได้ เนื่องจากแต่ละด้านของสติปัญญานั้นสัมพันธ์
กันหมด แต่ที่สังเกตเห็นได้ง่ายคือด้านกาย จะเห็นว่ากายรับเวทนา (ความรู้สึกรับสัมผัส) ความรู้สึกส่งผลต่อจิต
จิตรับอารมณ์ แล้วแปรผลต่างๆ ตามอาการของจิต จิตจะมีอาการเป็นอย่างไร อยู่ที่จิต มีการอบรม
บริหารเกิดธรรมในจิต ดังนั้นการบริหารจิต หรือผู้ที่ได้รับการอบรมดีแล้วถือว่าเป็นประเสริฐสุด ซึ่งนับ
แห่งการอบรมในที่นี้คือการอบรมจิตปัญญา

Article I “Educational Management for Unity and Peace in ASEAN Community:
Strategy to Action” By Assoc.Prof.Dr.Phra Rajvaramethi Vice-Rector for Administration,
Acting Director of ASEAN Studies Centre, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
The authors proposed that : Educational management for unity and peace in ASEAN
community was presented in this article. The purposes were to develop framework
of educational management for the unity, and to propose trends and strategy of
educational management for peace in ASEAN. Six strategic aspects of educational
management for unity and peace in ASEAN were synthesized which consisted of
strategy 1 develop teachers and administrators, strategy 2 collaborate curriculum and
assessment, strategy 3 enhance teaching and instruction, strategy 4 encourage
educational research, strategy 5 facilitate educational opportunity, and strategy 6
develop educational management. The scenario of ASEAN education roadmap is to

predict the future of education that to move towards education cooperation in 2018, to be a unity in education in 2020, to have education for peace in 2022, and to make ASEAN community full of unity and peace of education in 2024..

บทวิพากษ์หนังสือ เรื่อง “ปาฏิหาริย์แห่งการหยุดคิด” หนทางสู่ความเมตตา รักแท้ คุณค่าชีวิต และการตื่นรู้ โดย นายสุชนา ศิริธัญญ์ และนายสุภูฐาน สุดาจันทร์ กองบรรณาธิการ สำหรับหนังสือเล่มนี้เป็นงานเขียนของ พศิน อินทรวงศ์ แห่งสำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) และจัดจำหน่ายโดย บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด เป็นหนังสือติดลำดับขายดีอยู่เป็นเวลานาน หนังสือเล่มนี้ ใครได้อ่านแล้ว จะทำให้ได้แง่คิดชีวิตที่จะนำหนทางไปสู่ความเมตตา รักแท้ คุณค่าชีวิต และการตื่นรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา ๔ ภาค คือ ภาคที่ ๑ ความรัก ความคิด คืออตฺตา อตฺตาจะอยู่ร่วมกับความรักไม่ได้ ยิ่งคิดมากเท่าไร ความรักก็ยิ่งไกลห่าง เมื่อหยุดคิด รักแท้จะปรากฏโดยไม่ต้องแสวงหา ภาคที่ ๒ เมตตาเพื่อนมนุษย์ เมื่อคนๆหนึ่งหยุดคิดถึงตัวเองได้ คำว่า “เธอ” กับ “ฉัน” จะหายไป เหลือแต่คำว่า “เรา” ภาคที่ ๓ คุณค่าชีวิต หยุดคิดไม่ได้ ก็เริ่มต้นใช้ชีวิตไม่ได้ ภาคที่ ๔ จิตตื่นรู้ หนทางแห่งการตื่นรู้ เมื่ออ่านปาฏิหาริย์แห่งการหยุดคิด เพียงแค่เห็นสารบัญของหนังสือก็ชวนให้ติดตาม เพราะตั้งชื่อเรื่องสั้น ๆ ของทั้ง ๔ ภาค ซึ่งเป็นหนังสือช่วยเตือนสติให้เราใช้ชีวิตช้าลงแล้วหันมาใคร่ครวญ พินิจพิจารณาความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น แต่ละช่วงชีวิตที่ผ่านมา การหยุดคิดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง จะช่วยให้เราใช้สติในการมองเข้าไปภายในตนให้ตระหนักถึงแก่นแท้ของชีวิต ไม่ให้หลง พุ่งทะยานไปกับความคิดที่เกิดขึ้นตลอดเวลาจนสติตามรู้แทบไม่ทัน

คณะทำงานฝ่ายจัดทำสูจิบัตรและสารนิพนธ์ และกองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาลงกรณ-ทศกรุป/ทุกคน ขอกราบขอบพระคุณ พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย, พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร. ประธานกรรมการฝ่ายจัดทำสูจิบัตรและสารนิพนธ์ คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review) ผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิต นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่ง ในการจัดทำวารสารฉบับนี้

สำหรับรายละเอียดของบทความทั้งหมดนี้ ผู้ใคร่ต่อการศึกษา สามารถค้นหาศึกษาเรียนรู้ได้ในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกในวารสารมหาจุฬาลงกรณ ปีที่ ๖ ฉบับพิเศษ เนื่องในงานพิธีประสาทปริญญา ประจำปี ๒๕๖๒

(พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๑๐, รศ.ดร.)

บรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาลงกรณ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	(๖)
เกณฑ์วินิจฉัยการทำดีการทำชั่วในพุทธศาสนา	๑
ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา, รศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดี, พระครูสุธีคัมภีรญาณ, ผศ.ดร. สมันตปาสาทิกา : มารยาทที่พึงประสงค์ในอริยวินัย	๒๓
รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	
หลักและศิลปะการพูด	๔๐
พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล, ผศ., ผศ.เกรียงศักดิ์ พลอยแสง	
ศึกษารูปแบบการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”	
ของคณะสงฆ์ จังหวัดหนองคาย	๕๒
พระราเชทร์ วิสารโท, ผศ.ดร.	
การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำทางการศึกษา	๖๕
รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, พระครูวิรุฬห์สุตคุณ, ดร., พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร.	
นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ	๗๔
รศ.ดร.สิน งามประโคน, ดร.เกษม แสงนนท์, พระมหาสมบัติ ธนปัญโญ, ดร.	
คนจน ๔.๐ : นวัตกรรมสร้างความจนและแก้ปัญหาคความจน	๘๓
รศ.ดร.สมชัย ศรีนोक, ผศ.ดร.ชัชวาล ศิริวัฒน์	
การประยุกต์หลักมงคล ๓๘ ประการในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย	๙๖
ผศ.ดร.อำพล บุตดาสาร, ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ	
การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อพัฒนาเส้นทาง	
และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม	๑๑๑
ผศ.ดร.ฉลอง พันธุ์จันทร์	
การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๓๑
ผศ.เกรียงศักดิ์ พลอยแสง	
การเรียนรู้ด้วยการบริการ : ความเป็นไปได้ในการนำมาใช้เพื่อจัดการศึกษาพยาบาล	๑๔๒
ผศ.ดร.สุวรรณี ละอองปักซี่, ดร.มยุรา นพพรพันธุ์, อาจารย์จิภาภรณ์ โกชกปรีภันธ์	
พลังจิตอาสาจากเจตนา สร้างรัก ศรัทธา ผูกหลักสามัคคี	๑๖๒
ผศ.ดร.อภิวัฒน์ วิศิษฎ์ใจงาม, นายจิรพจน์ ขวัญคง	

(๑๖)

พุทธวิธีในการปรองดอง	๑๗๖
พระมหาไพรีชน ธรรมทีโป, ดร.	
การบริหารองค์การสมัยใหม่กับผู้บริหารสมัยใหม่	๑๙๗
ดร.สุรัชย์ แก้วคุณ	
ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา	
มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ	๒๐๙
ดร.แม่ชีปณิศาภา เนตรน้อย	
รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน	
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๒๒
นายไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู, ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง, รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	
พลวัตทางสังคมกับการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมอาหารไทดำ ในจังหวัดเพชรบุรี	๒๓๗
นายอำนาจ เอี่ยมสำอางค์, รศ.อำนาจ เย็นสบาย, รศ.ดร.สาธิต ทิมวัฒนบันเทิง	
และ รศ.ดร.จารุวรรณ ขำเพชร	
“กรรม” ในโทษขยวสตุแห่งคัมภีร์มูลสรวาสติวาทินยวสตุ	๒๕๐
นายเสกสรรค์ สว่างศรี, รศ.ดร.สำเนียง เลื่อมใส	
การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	๒๖๔
นายทินกร ชอัมพงษ์, ดร.สายทิพย์ ยะฟู, รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	
การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญาด้วยหลักสติปัญญา	
สำหรับนักศึกษาสาขาอุตสาหกรรมบริการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	๒๘๒
นายชมพู โกติรัมย์	
Educational Management for Unity and Peace in ASEAN Community	๒๙๔
Assoc.Prof.Dr.Phra Rajvaramethi	
บทวิพากษ์หนังสือ เรื่อง “ปาฏิหาริย์แห่งการหยุดคิด”	๓๑๙
นายสุชญา ศิริธัญกร นายสุภูฐาน สุดาจันทร์ กองบรรณาธิการ	
ภาคผนวก	
- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาริชาการ	๓๒๕
- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณานำลงในวารสารมหาจุฬาริชาการ	๓๓๑
- หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารมหาจุฬาริชาการ	๓๓๓
- ขั้นตอนการดำเนินงานของวารสารมหาจุฬาริชาการ	๓๓๔